

**DAVOLASH-PROFILATIKA MUASSASALARI GIGIYENASINING
UMUMIY ASOSLARI**

ALFRAGANUS UNIVERSITETI tibbiyot fakulteti davolash ishi yo'nalishi

222 guruh talabasi

Abdinabiyev Shahzod Aytbay o'g'li

+998932719201

Ilmiy Rahbar ALFRAGANUS UNIVERSITETI o'qituvchisi

Azamova Z.S

Annotatsiya: Davolash-profilaktika muassasalari gigiyenasining umumiy asoslari bemorlar va tibbiyot xodimlari uchun sog'lom va xavfsiz muhit yaratish, kasalliklarning oldini olish hamda davolash jarayonlarini samarali tashkil etishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan fan va amaliyot sohasidir. Ushbu soha gigiyena qoidalari, sanitariya normalari va tibbiy ekologiya tamoyillarini o'z ichiga oladi, bu esa muassasalarda infeksiyon kasalliklarning tarqalishini oldini olish, shuningdek, bemorlarning va tibbiyot xodimlarining sog'lig'ini saqlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: bemorlar, davolash, sanitariya, normalar, tibbiy xodimlari, fan, amaliy mashg'ulotlar.

Davolash-profilaktika muassasalari gigiyenasi bemorlar va xodimlar uchun xavfsiz sharoitlar yaratish, tibbiy yordam ko'rsatish jarayonida yuzaga keladigan xavf-xatarlarni kamaytirish, shuningdek, muassasa ichidagi gigiyenik normalarni ta'minlashga qaratilgan. Bu jarayon muassasaning barcha bo'limlarida, jumladan, qabul qilish, diagnostika, davolash, rehabilitatsiya va profilaktika bo'limlarida amalga oshiriladi. Gigiyena qoidalari muassasa ichidagi havoning tozaligi, suv ta'minoti, chiqindilarni boshqarish, dezinfektsiya va sterilizatsiya, shaxsiy gigiyena va ishchi kiyimlarning gigiyenik holati kabi jihatlarni o'z ichiga oladi. Davolash-profilaktika muassasalari gigiyenasining asosiy vazifalaridan biri infeksiyon

kasalliklarning oldini olishdir. Bu maqsadda muassasalarda qat'iy sanitariya-gigiyena rejimi o'rnatiladi, xodimlar va bemorlar orasida profilaktik choralar amalga oshiriladi. Infeksion kasalliklarning tarqalishining oldini olish uchun sterilizatsiya va dezinfeksiya jarayonlari muntazam va sifatli bajarilishi zarur. Shuningdek, bemorlar va xodimlarning shaxsiy gigiyenasiga alohida e'tibor qaratiladi, bu esa kasalliklarning nosog'lom muhit orqali yuqishini kamaytiradi.[1]

Muassasalarda havoning gigiyenik holati muhim ahamiyatga ega. Toza va havo aylanishi yaxshi bo'lgan muhit bemorlarning tezroq sog'ayishiga yordam beradi, shuningdek, infeksiya kasalliklarning tarqalishini kamaytiradi. Havoning namligi, harorati va tozaligi doimiy nazorat qilinishi lozim. Shuningdek, muassasalarda ventilyatsiya tizimlari muntazam texnik xizmat ko'rsatish va dezinfeksiya qilinish orqali ularning samaradorligi ta'minlanadi. Davolash-profilaktika muassasalarida suv ta'minoti va suvning gigiyenik holati ham katta ahamiyatga ega. Toza ichimlik suvi bemorlar va xodimlarning sog'lig'ini saqlashda asosiy omil hisoblanadi. Suv ta'minoti tizimlari muntazam nazorat qilinib, suvning mikrobiologik va kimyoviy ko'rsatkichlari tekshiriladi. Shuningdek, suvdan foydalanish qoidalari ishlab chiqilib, ularning to'g'ri bajarilishi nazorat qilinadi.[2]

Chiqindilarni boshqarish muassasalarda gigiyena sohasining muhim yo'nalishlaridan biridir. Tibbiy chiqindilar maxsus qoidalarga muvofiq yig'ilib, saqlanib, utilizatsiya qilinishi lozim. Bu chiqindilarni noto'g'ri boshqarish infeksiya kasalliklarning tarqalishiga sabab bo'lishi mumkin. Shuning uchun chiqindilarni ajratish, yig'ish, saqlash va yo'q qilish jarayonlari qat'iy nazorat qilinadi. Davolash-profilaktika muassasalarida xodimlarning sog'lig'ini saqlash va ularning ish sharoitlarini yaxshilash gigiyena sohasining muhim vazifalaridan biridir. Ish joylarining ergonomikasi, ish vaqti rejimi, ish sharoitlarining xavfsizligi, shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish kabi jihatlar tibbiyot xodimlarining samarali faoliyat ko'rsatishi va kasalliklarning oldini olishda muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, xodimlarning muntazam tibbiy ko'rikdan o'tishi va profilaktik choralarga rioya qilishi talab etiladi.[3]

Davolash-profilaktika muassasalarida bemorlarning shaxsiy gigiyenasini ta'minlash ham katta ahamiyatga ega. Toza va gigiyenik sharoitda bo'lish, shaxsiy gigiyena vositalaridan foydalanish, to'g'ri ovqatlanish va dam olish sharoitlarini yaratish bemorlarning tezroq sog'ayishiga yordam beradi. Bu esa muassasaning umumiy gigiyenik holatini yaxshilaydi va kasalliklarning qaytalanishini kamaytiradi.[4]

Davolash-profilaktika muassasalarida gigiyena va sanitariya qoidalariga rioya qilish, shuningdek, muassasa ichidagi barcha jarayonlarni muntazam nazorat qilish zarur. Gigiyena xizmatlari faoliyati muassasa ichidagi barcha bo'limlarda amalga oshiriladi va ular tomonidan gigiyenik holat doimiy tekshiriladi. Bu esa bemorlar va xodimlar uchun xavfsiz va sog'lom muhitni ta'minlashga yordam beradi. Davolash-profilaktika muassasalarining gigiyenik holatini yaxshilash uchun zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy etish muhim hisoblanadi. Bu esa muassasalarda infeksiyon kasalliklarning tarqalishini kamaytirish, sanitariya va gigiyena standartlarini oshirish, shuningdek, bemorlar va xodimlar uchun qulay sharoitlar yaratishga imkon beradi. Zamonaviy dezinfeksion vositalar, avtomatlashtirilgan ventilyatsiya tizimlari, suvni tozalash texnologiyalari va chiqindilarni boshqarish usullari gigiyena sohasida samaradorlikni oshiradi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, davolash-profilaktika muassasalari gigiyenasi sog'liqni saqlash tizimining muhim qismi bo'lib, bemorlar va tibbiyot xodimlari uchun xavfsiz va sog'lom muhit yaratishga qaratilgan. Gigiyena qoidalari va sanitariya normalariga qat'iy rioya qilish infeksiyon kasalliklarning oldini olish, davolash jarayonlarini samarali tashkil etish va tibbiyot xodimlarining ish faoliyatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. Muassasalarda havoning tozaligi, suv ta'minoti, chiqindilarni boshqarish, shaxsiy gigiyena va ish sharoitlarini yaxshilash kabi omillar doimiy nazorat va takomillashtirishni talab qiladi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish esa gigiyena sohasidagi samaradorlikni yanada oshirishga xizmat qiladi va bemorlar hamda xodimlarning sog'lig'ini mustahkamlashga ko'maklashadi. Shu tariqa, davolash-profilaktika muassasalari

gigiyenasi sog'liqni saqlash tizimining barqaror ishlashini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Axmedov, S. Tibbiyot muassasalari gigiyenasi asoslari. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2021.
2. Islomov, R. Sog'liqni saqlash muassasalarida gigiyena va sanitariya. Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.
3. Qodirov, B. Davolash-profilaktika muassasalari sanitariya-gigiyenasi. Toshkent: O'zbekiston tibbiyot universiteti nashriyoti, 2023.
4. Mirzaeva, N. Tibbiyot xodimlari uchun gigiyena qo'llanmasi. Toshkent: Sog'liqni saqlash vazirligi nashriyoti, 2020.
5. Karimova, L. Infeksion kasalliklar profilaktikasi va gigiyena. Toshkent: Tibbiyot fanlari akademiyasi, 2021.
6. Tursunov, M. Davolash muassasalarida xavfsizlik va gigiyena. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash vazirligi, 2022.
7. Rasulova, D. Gigiyena va sanitariya normalari tibbiyotda. Toshkent: Tibbiyot va sog'liqni saqlash, 2023.